

ABSTRAKT (CZ)

Kříž Přemysla Otakara II., který se dnes nachází v řezenském dómském pokladu a jehož nedílnou součástí je relikvie sv. Kříže, lze – vedle tzv. kříže Závěšova – bezesporu označit za nejvýznamnější zlatnickou práci 13. století spojenou s našim prostředím. Díky nápisu na zadní straně vertikálního břevna, jenž zní “REX OTACARVS ME FECIT”, můžeme s největší pravděpodobností toto dílo spojovat přímo s osobností Přemysla Otakara II. Na základě titulatury, která je užitá v citovaném nápisu, je vznik kříže časově zařazován do období, kdy titul „rex“ Přemysl Otakar II. používal – tedy od korunovace v roce 1261 až do své smrti roku 1278.

Se znalostí objednavatele a přibližné datace se literatura mohla zabírat otázkami jako je místo vzniku, získání částechy svatého Kříže či původní místo určení díla. Ačkoliv se bádání za poslední století vydalo mnohými cestami, ani jedna z otázek týkající se provenience dílny zodpovědné za Přemyslův kříž, datace, slohového či autorského určení, umístění, objednatelské motivace a s ní i související funkce kříže, nebyla v posledních letech podrobena detailnějšímu rozboru.

Záměrem práce je revize dosud předložených hypotéz a snaha zasadit dílo do širšího kulturněhistorického a uměleckého kontextu, v němž Přemyslův kříž vznikl a fungoval. Součástí předkládané práce tak je mimo jiné zkoumání vztahu Přemysla Otakara II. k relikviím, zhodnocení předpokládané úrovně pražského zlatnictví druhé poloviny 13. století či komparace kříže s díly z Vídně, Prahy, Paříže či z Horního Porýní.

Klíčová slova:

relikviářový kříž, Přemysl Otakar II., zlatnictví, 13. století